

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๒๐๔/๘๕๖๕

ทวค. 219
วันที่ 16 ต.ค. 68
เวลา 11:30

สสค. (eMail)

ส่ง : ทวค.

รับที่ : ๘9886/68

16 ต.ค. 2568 เวลา 11.26 น.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาผู้นำอาเซียนว่าด้วยวิสัยทัศน์ด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ สู่ปี ๒๐๔๕ (ASEAN Leaders' Declaration on the Vision for Food, Agriculture, and Forestry towards 2045)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้นำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างปฏิญญาผู้นำอาเซียนว่าด้วยวิสัยทัศน์ด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ สู่ปี ๒๐๔๕ พร้อมคำแปล
 ๓. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๔/๘๕๗๒ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๘
 ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๔/๘๕๗๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๘

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาผู้นำอาเซียนว่าด้วยวิสัยทัศน์ด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ สู่ปี ๒๐๔๕ (ASEAN Leaders' Declaration on the Vision for Food, Agriculture, and Forestry towards 2045) มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่จะเสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ปฏิญญาผู้นำอาเซียนว่าด้วยวิสัยทัศน์ด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ สู่ปี ๒๐๔๕ (ASEAN Leaders' Declaration on the Vision for Food, Agriculture, and Forestry towards 2045) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดแนวทางสำหรับความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับการเกษตรที่ยั่งยืน โดยการใช้แนวปฏิบัติที่ยั่งยืนเพื่อเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพสูงสุด ในขณะที่เดียวกันก็ลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด โดยใช้วิธีการแบบองค์รวมที่บูรณาการมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนของเกษตรกร ผู้บริโภค และระบบนิเวศ โดยไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่จำเป็นต้องนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการรับรองตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สำนักเลขาธิการอาเซียนจะเสนอเอกสารฉบับนี้ต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔๗ ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เพื่อให้ที่ประชุมรับรอง โดยนายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะร่วมกันรับรองร่างเอกสารดังกล่าว โดยไม่มีการลงนาม

๓. สาระสำคัญ...

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ การส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

๑) การพัฒนากรอบแนวทาง โดยการส่งเสริมและยกระดับกรอบแนวทางในระดับชาติ อนุภูมิภาค และภูมิภาคที่ให้ความสำคัญและสร้างแรงจูงใจต่อการทำเกษตรแบบหมุนเวียนและยั่งยืนผ่านมาตรการต่าง ๆ อาทิ การทำเกษตรเชิงฟื้นฟูและเกษตรเชิงนิเวศ การเกษตรเชิงอนุรักษ์ การลดการสูญเสียและขยะจากอาหาร การจัดการศัตรูพืชแบบบูรณาการ ระบบวนเกษตร การประมงที่ยั่งยืน และการจัดการปศุสัตว์

๒) การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และเสริมสร้างศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อเสริมพลังให้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน เกษตรกรรายย่อย สตรี และเกษตรกรกลุ่มเปราะบาง รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการนำแนวปฏิบัติด้านเกษตรกรรมที่ยั่งยืนมาใช้ และส่งเสริมสุขภาวะของระบบนิเวศ

๓) การรับรองและสร้างแรงจูงใจ โดยส่งเสริมระบบการรับรองผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน และสร้างแรงจูงใจสำหรับเกษตรกรที่นำแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดและสร้างผลกำไรที่สูงขึ้น

๔) การบูรณาการการตลาด โดยอาศัยความยั่งยืนทางเศรษฐกิจเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการบรรลุความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม หากปราศจากตลาดที่มั่นคงและสร้างผลกำไร ผู้ผลิตจะขาดทรัพยากรและแรงจูงใจในการลงทุนในด้านแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืน ดังนั้น การเข้าถึงตลาดที่มีความแน่นอนมากขึ้นจะเป็นปัจจัยสำคัญในการรับประกันการผลิตที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

๓.๒ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคเกษตรกรรมและป่าไม้

๑) เสริมสร้างความร่วมมือภายในอาเซียน โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และส่งเสริมการกักเก็บคาร์บอนผ่านการเกษตรอัจฉริยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการป่าไม้และที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒) การดำเนินการตามเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับชาติ โดยมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายระดับชาติในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ โดยส่งเสริมการนำแนวทางเกษตรกรรมและป่าไม้อัจฉริยะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน และการผลิตทางการเกษตรที่ปล่อยคาร์บอนต่ำมาใช้

๓) การบูรณาการพลังงานหมุนเวียน โดยส่งเสริมให้เกษตรกรนำแหล่งพลังงานหมุนเวียนมาใช้ในการทำเกษตรกรรม อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังน้ำ และชีวมวล เพื่อลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล

๔) การปรับเป้าหมายของปฏิญญาให้สอดคล้องกับแผนสภาพภูมิอากาศระดับชาติ โดยบูรณาการและปรับปรุงการดำเนินการในระดับภูมิภาคให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีอยู่ รวมถึงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ของประเทศสมาชิกอาเซียน

๓.๓ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล

๑) ขยายการเข้าถึงเครื่องมือดิจิทัล โดยส่งเสริมการเข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการในภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ อาทิ การพยากรณ์อากาศ ระบบติดตามอุทกภัยและภัยแล้ง การวิเคราะห์ข้อมูลตลาด และเทคโนโลยีด้านเกษตรและป่าไม้แบบแม่นยำ

๒) การพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยี โดยจัดทำโครงการฝึกอบรมที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อพัฒนาทักษะเชิงเทคนิค โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูลและสามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ระบบนิเวศนวัตกรรมดิจิทัล โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีเกษตร สถาบันวิจัย และเกษตรกร เพื่อพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาล้ำสมัยและสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่

๓.๔ ส่งเสริมการปรับตัวและความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑) เกษตรกรรมที่ทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการพัฒนาและดำเนินกลยุทธ์ด้านเกษตรกรรมและเทคนิคการจัดการทรัพยากรที่สามารถรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการอนุรักษ์ดิน การปลูกพืชแบบผสมผสาน การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน และแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมที่อิงระบบนิเวศ

๒) การบูรณาการยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และแผนเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติไว้ในแผนการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้ชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางมีความสามารถในการรับมือกับแรงกระแทก การหยุดชะงัก และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓) การบูรณาการการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศในแผนพัฒนาชนบทและการใช้ที่ดินทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดแผนการปรับตัวที่ครอบคลุมและยั่งยืน พร้อมทั้งจัดตั้งระบบการติดตามและประเมินผล (M&E) เพื่อวัดประสิทธิภาพของการปรับตัวในภาคเกษตรกรรมและชนบท

๔) การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยบูรณาการยุทธศาสตร์และแนวทางการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ อาทิ ระบบเตือนภัยล่วงหน้า เข้ากับแผนการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้ชุมชนสามารถรับมือกับแรงกระแทกและการหยุดชะงักที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าและการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ

๕) ส่งเสริมการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเสริมสร้างความสามารถในการรับมือ

๖) การใช้น้ำเพื่อการเกษตร โดยส่งเสริมการจัดทำนโยบายที่สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพในภาคเกษตรกรรมและป่าไม้

๗) ความร่วมมือด้านการวิจัยในระดับภูมิภาค โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการวิจัยด้านสภาพภูมิอากาศ รวมถึงผลกระทบต่อระบบอาหาร การแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดด้านเกษตรกรรม และการพัฒนาแนวทางนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวในภาคอาหารเกษตรกรรม และป่าไม้

๘) การวิจัยด้านการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศและการบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับท้องถิ่น โดยลงทุนในด้านการวิจัยและการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อพัฒนาแนวทางการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศและการบรรเทาผลกระทบที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น โดยเน้นองค์ความรู้ของชุมชนพื้นเมืองหรือท้องถิ่น และแนวปฏิบัติทางการเกษตรแบบดั้งเดิม

๓.๕ การส่งเสริมการลงทุนอย่างรับผิดชอบและยั่งยืนในภาคอาหาร เกษตรกรรม และป่าไม้

๑) สภาพแวดล้อมด้านการลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ผ่านการปฏิรูปนโยบาย การสนับสนุนด้านกฎระเบียบ และการให้สิ่งจูงใจทางการเงินที่สอดคล้องกับเป้าหมายด้านความยั่งยืน

๒) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการระดมทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการที่ยั่งยืน ผ่านกลไกทางการเงิน อาทิ เครดิตสีเขียว ซึ่งแนวทางนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยรักษาแรงงานภาคเกษตรไว้ แต่ยังดึงดูดเยาวชนเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรม สร้างแรงขับเคลื่อนในการเปลี่ยนผ่านภาคเกษตรกรรมไปสู่ความทันสมัย ความยืดหยุ่น และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการจัดหาเงินทุน โดยการส่งเสริมกลไกความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคในภูมิภาคอาเซียน สถาบันการเงินระหว่างประเทศ และองค์กรจัดสรรเงินทุนระดับพหุภาคี เพื่อจัดหาเงินทุนสำหรับข้อริเริ่มที่ยั่งยืน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และนวัตกรรมในภาคอาหารเกษตรกรรม และป่าไม้

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ร่างปฏิญญาผู้นำอาเซียนฯ จะเป็นกรอบการดำเนินงานของประเทศสมาชิกอาเซียน ในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ ไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว ภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. ๒๐๔๕ โดยเป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นของประเทศสมาชิกอาเซียน ที่จะร่วมกันส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล เสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนการลงทุนอย่างมีความรับผิดชอบ เพื่อให้ระบบอาหารของภูมิภาคมีความมั่นคง ยืดหยุ่น และยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้
๗.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาผู้นำอาเซียนว่าด้วยวิสัยทัศน์ด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ สู่ปี ๒๐๔๕ (ASEAN Leaders' Declaration on the Vision for Food, Agriculture, and Forestry towards 2045) โดยหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขร่างเอกสารในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๗.๒ ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายร่วมรับรองร่างปฏิญญาผู้นำอาเซียนว่าด้วยวิสัยทัศน์ด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ สู่ปี ๒๐๔๕ (ASEAN Leaders' Declaration on the Vision for Food, Agriculture, and Forestry towards 2045)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยเอก จันทพงษ์

(ธรรมนัส พรหมเผ่า)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักการเกษตรต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๓๐๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๖๙๙๖